

คอลัมน์

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

ผมคิดเอาเองว่า สมัยนี้ ข้าราชการผู้ใหญ่ ในกระทรวงทบวงกรมต่างๆ คงจะตื่นตัวและไหวตัวกันมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิของผู้บังคับบัญชา ที่คิดเช่นนี้ก็เพราะเห็นข้าราชการชั้นผู้น้อยพากันเคลื่อนไหว (ที่จริงอาจจะต่างคนต่างเคลื่อนไหวก็ได้) เรียกร้องสิทธิของคนกันอย่างจริงจัง ขณะที่ผมเขียนเรื่องนี้ก็มีข่าวว่า ที่จังหวัดระนอง นายดาบตำรวจคนหนึ่งร้องเรียนกล่าวหาผู้บังคับบัญชาของตนว่า แกล้งย้ายโดยไม่เป็นธรรม เพราะตนไม่ยอมเก็บ "ส่วย" ส่งไปตามคำสั่งบังคับ

ตามปกติ เมื่อมีการร้องเรียนเช่นนี้ หน่วยราชการต้นสังกัดก็ย่อมต้องตั้งกรรมการขึ้นเพื่อสืบหาข้อเท็จจริง และถ้าปรากฏว่าคำร้องเรียนนั้นมีมูล ก็ตั้งกรรมการขึ้นอีกคณะหนึ่งเพื่อสอบสวนเอาโทษทางวินัยแก่ผู้กระทำความผิด และหากปรากฏจากการสอบสวนว่า มีพฤติการณ์และเบ็ดตกหล่นอันมีโทษทางอาญา ก็ยังฟ้องคดีให้ศาลลงโทษทางอาญาแก่ผู้ทำความผิดอีกโสดหนึ่งได้ด้วย

กรรมวิธีสืบสวนและสอบสวนนั้น มักจะยืดเยื้อ กินเวลา และน่าเบื่อหน่ายเป็นที่สุด เพราะเหตุนี้เอง จึงทำให้ผู้กระทำความผิดมีเวลาวิ่งเต้นและใช้อิทธิพลด้วยประการต่างๆ เพื่อให้ตัวเองพ้นโทษ จึงไม่น่าประหลาดใจอะไรที่ปรากฏเสมอๆ ว่า ผลการสืบสวนของคณะกรรมการฟังได้ว่า คำร้องเรียนกล่าวหาไม่มีมูล และคณะกรรมการจึงเสนอให้หน่วยต้นสังกัดยกหรือ

ผู้บังคับบัญชาสมัยหิน?

ระงับเรื่องนั้นเสีย

องค์ประกอบของคณะกรรมการนั้นก็น่าสังเกต หน่วยราชการต่างๆ ไม่มี "นิติกร" หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางกฎหมายเพียงพอที่จะทำหน้าที่สืบสวนความผิดทางวินัยได้โดยตรง เพราะฉะนั้น จึงมักจะแต่งตั้งเอาจากข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่อื่นอยู่แล้ว แต่พอมีความรู้ทางกฎหมาย เช่น ได้ปริญญานิติศาสตรบัณฑิต เป็นต้น เมื่อมีงานประจำของตนอยู่แล้ว "กรรมการ" เหล่านี้ก็ไม่สามารถจะให้เวลาอย่างเต็มที่แก่งานสืบสวนสอบสวนได้ งานสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการจึงกลายเป็นงานข้างเคียงที่สำคัญน้อยกว่า ผลงานของคณะกรรมการจึงมักจะเป็นแบบรวบรัด หรือสุกเอาเผากิน และขาดความเป็นธรรม

ผมไม่ได้กล่าวหาเปล่าๆ ปล้ำ นะครับ เมื่อยัง

อยู่ในกรมตำรวจ ผมเคยทำหน้าที่นี้ และเมื่อพ้นตำแหน่งหน้าที่ประจำในกรมตำรวจแล้ว ผมก็ยังต้อง "รับทราบ" ผลงานของคณะกรรมการประ

...ปล่อยให้ข้าราชการ โดยเฉพาะชั้นผู้น้อยต้องวิ่งออกจากกรมไปหาคณะกรรมการภายนอก มีหน้าซ้ำยังเอาผิดผู้ได้บังคับบัญชาฐานร้องเรียนผิดขั้นตอน หน่วยราชการนั้นก็ไรเมตตากรุณา ไม่ผิดอะไรกับสำนักงานมนุษย์สมัยหิน...

เกาท์อยู่ในคณะกรรมการข้าราชการตำรวจหรือ ก.ตร.ต่อมาอีกหลายปี

ผมเคยเสนอกรมตำรวจและกระทรวงมหาดไทย และเคยแสดงความเห็นไปในหนังสือพิมพ์มติชน นี้ ว่าถ้าจะให้เป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย กรมตำรวจควรจะตั้งหน่วยราชการขึ้น เพื่อทำหน้าที่เป็นทนายความให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ถูกกล่าวหาด้วย ไม่ใช่เอาแต่เป็นฝ่ายกล่าวหาตำรวจข้างเดียว แต่ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีบริการชนิดนี้เกิดขึ้น

ในกรมตำรวจ ส่วนกระทรวงทบวงกรมอื่นนั้น ถ้ามีผมก็อาจจะขอด้วยเพื่อระดับสติปัญญา

กรณีกระทรวงสาธารณสุข (ที่จริงไม่ใช่กระทรวงมหาดไทย ตัวรัฐมนตรีว่าการนั้นแหละ) ถูกกล่าวหาว่ามีได้มึนเกี่ยวกับการซื้อขายให้โรงพยาบาลนั้น ที่น่าสังเกตก็คือ มีการเรียกร้องให้ตั้ง "บุคคลภายนอก" เป็นกรรมการสอบสวน การ

ร้องเรียนนิยมไปร้องเรียนนอกหน่วยราชการที่ตนสังกัด เช่น กรณีนายดาบตำรวจที่จังหวัดระนองนั้น ไปร้องเรียนกับคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนของสภาผู้แทนราษฎร แทนที่จะร้องทุกข์ตามลำดับชั้นตามระเบียบของทางราชการ กรณีนี้อาจจะสะท้อนความไม่ไว้วางใจผู้บังคับบัญชาของตนเอง กล่าวว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม ถ้าผมเป็นเจ้ากระทรวงหรือเจ้ากรม ผมจะสั่งให้วิเคราะหหรือวิจัยระบบการร้องทุกข์ในหน่วยราชการของผม เพื่อให้รู้ชัดว่าเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ได้ทำอะไรที่เป็นการปลูกฝังหรือทำลายศรัทธาของผู้บังคับบัญชาของผมอย่างใดหรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขเสีย

เรื่องที่เขียนมาทั้งหมดนี้ มิได้ด้วยความมนุษยสัมพันธ์อย่างเดียว แต่ยังด้วยความมนุษยธรรม คือความเคารพในสิทธิมนุษยชนด้วย ถ้าหน่วยราชการใดละเลย เพิกเฉยหรือทอดทิ้งเรื่องเช่นนี้ และปล่อยให้ข้าราชการ โดยเฉพาะชั้นผู้น้อยต้องวิ่งออกจากกรมไปหาคณะกรรมการภายนอก มีหน้าซ้ำยังเอาผิดผู้ได้บังคับบัญชาฐานร้องเรียนผิดขั้นตอน หน่วยราชการนั้นก็ไรเมตตากรุณา ไม่ผิดอะไรกับสำนักงานมนุษย์สมัยหิน

ควรเก็บไว้ในพิพิธภัณฑ์สถาน ยิ่งกว่าที่จะให้มาทำหน้าที่ "รับใช้ประชาชน" อยู่อย่างนี้